

Exploateringsprojekt:

centrala Gustavsberg

Bilaga 1, Värmdö kommuns
belysningsprogram

Centrala Gustavsberg står inför omfattande förändringar. Målet är att göra Gustavsberg mindre splittrat, mer trivsamt och tryggt samt ge utrymme för fler bostäder och fritids- och rekreationsaktiviteter. I denna bilaga redovisas fördjupade belysningsprinciper för centrala Gustavsberg. De fördjupade riktlinjerna är en konkretisering av de övergripande principer för kommunens belysning som återfinns i belysningsprogrammets första del.

Denna bilaga syftar till att tydliggöra kommunens intentioner med belysningen för centrala Gustavsberg och ska användas i planerings- och exploateringsarbetet för området.

Med centrala Gustavsberg avses på kartan inringat område. De blå markeringarna visar tilltänkta entréer till centrala Gustavsberg.

Gator i centrala Gustavsberg

Utformningen av gator i centrala Gustavsberg spelar en viktig roll i arbetet med att skapa ett sammanhållet och trivsamt område. Belysningen kan användas som verktyg för att binda samman olika miljöer visuellt. Efter omdaning av centrala Gustavsberg ska huvudgator och lokalgator i området ha en överensstämmande belysningsanläggning vad gäller armaturfamilj, stolpmodeller och färgsättning. Med huvudgator menas här Gustavsvägen, Gamla Skärgårdsvägen, Skärgårdsvägen, Blekängsvägen, Skeviksvägen och Aspviksvägen. Dessa gator är centrala Gustavsbergs tilltänkta entréer och belysningen ska bland annat bidra till att tydliggöra dessa entréer.

Sammanfattning:

- Armaturfamiljen Icon eller likvärdig ska användas på huvudgator och lokalgator i området, med undantag för hamnen där nuvarande armatur och stolpar bibehålls.
- LED-ljuskällor ska användas där dessa kan anses uppfylla behov i ljusstyrka och ljusspridning.
- Trappade belysningsstolpar ska användas på alla gator som är föremål för ny- eller ombyggnation.
- Stolpar och armar ska lackas eller termoplastas i en mörkgrå kulör, lämpligen RAL 7024.
- Ljuspunktshöjden får inte överskrida åtta meter på huvudgator.
- På lokalgator ska en ljuspunktshöjd lägre än åtta meter eftersträvas.

- Armar ska vara raka i sitt utförande och fästa i stolpen i rät vinkel. Stolpen ska "rå" över armen, det vill säga sticka upp en bit ovanför armfästet.
- Längden på stolparmarna ska inte överstiga en meter. Undantag får förekomma i t.ex. rondeller där ljusmängd ur trafiksäkerhetsskäl behöver ökas.
- Linspända armaturer används på Gustavsbergs allé.
- Belysningsarm för gång- och cykelvägar på huvudgator ska sitta på max fem meters höjd.
- På platser där olika trafikanter möts, som i rondeller och korsningar, ska belysningsanläggningar planeras med särskild omsorg.

Armatur- och ljuskälleväl

Belysningen inom centrala Gustavsberg måste i samband med utbyggnaden bytas ut för att anpassas till de nya förutsättningarna och gatustrukturerna.

Valet av armaturfamilj för gatumiljön har gjorts främst med avseende på egenskaper som ljuspridningskvaliteter och armaturens formgivning. Strävan har varit att välja en armatur som passar till det planerade arkitektoniska uttrycket och samtidigt fungerar ihop med den befintliga kulturmiljön. Armaturen ska också signalera stadsmässighet, i formuttryck och ljuskaraktär. Hänsyn har även tagits till driftsaspekter.

Den föreslagna armaturen för området är planglasarmaturen "Icon" vars formspråk samspelar med ortens kulturmiljö och identitet. Armaturen ger en bra optisk ledning utan att blända, genom att kupan släpper ut ett svagt ljus. Den finns i en storlek men har flera olika reflektorer/reflektorlägen som gör att ljusbilden går att anpassa till skiftande behov i olika vägsektioner korsningar och andra trafikplatser. Icon medger såväl armmontage som linspännsmontage, och lämpar sig för upphängning inom spannet 4,5-8 meter. Armaturen kan monteras och fungera formmässigt på redan befintliga stolpar.

Armatyr är även robust. Det finns mångårig erfarenhet av att använda den föreslagna armaturen i offentlig miljö och är vanligt förekommande i gatumiljö i andra kommuner. Detta medför en ökad sannolikhet att den kommer finnas i produktion under lång tid framöver.

Icon finns med urladdningslampor i olika effekter samt en indirekt LED-ljuskälla. LED-ljuskällan finns än så länge i begränsade ljusstyrkor och spridningsvinklar. I de fall där LED-ljuskällan inte kan anses uppfylla behov i ljusstyrka och ljusspridning är det lämpligt att använda keramisk

metallhalogen med extra lång livslängd. I båda fallen ska färgtemperaturen ligga kring 3000K och färgåtergivningensförmågan ska inte understiga Ra 80, Ljuskälleneheterna ska också ha acceptabel ljusfärgstolerans. Icons LED-ljuskälla har ljusfärgstolerans 3 SDCM, vilket är bra.

Armatyren Icon linspänd och kvällstid

Armaturfamiljen Icon eller likvärdig armatur ska användas på huvudgator och lokalgator i området, med undantag för hamnen där nuvarande armatur och stolpar bibehålls.

Stolp- och armmodeller samt färgsättning

För att öka graden av stadsmässighet och för hålla samman stadsdelen visuellt ska samma stolpmodell användas på huvudgator och lokalgator och färgsättningen ska överensstämna gatorna emellan. Belysningsstolparna ska vara trappade. Där belysningsarmar används ska dessa vara raka i sitt utförande och fästa i stolpen i rät vinkel. Stolpen ska "rå" över armen, det vill

såga sticka upp en bit ovanför armfästet. Längden på stolparmarna ska generellt inte överstiga en meter.

Belysningsstolpar och belysningsarmar ska lackas eller termoplastas i mörkgrå kulör, lämpligen RAL 7024. Övrigt gatumöblemang (räcken, papperskorgar parkbänkstativ mm) bör ha samma mörkgrå kulör som belysningsarmaturen för ett enhetligt intryck.

Huvudgator

Med huvudgator avses Gustavsbergsvägen, Gamla Skärgårdsvägen, Skärgårdsvägen, Blekängsvägen, Skeviksvägen och Aspviksvägen. Dessa gator utgör entréerna till centrala Gustavsberg och fyller en viktig funktion för att visa var centrala Gustavsberg börjar och slutar (se karta sida 2). För att hålla ihop området visuellt ska stolphöjder, färgsättning, armaturfamilj och stolpmodell överensstämma huvudgatorna emellan. På Gustavsbergs allé, som utgör den enskilt viktigaste gatan för att skapa stadsmässighet i området, medges dock en särskild utformning, se särskilt stycke nedan.

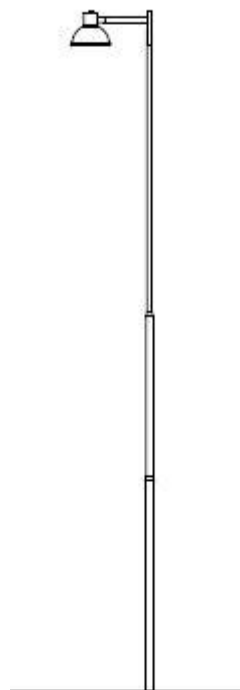
Belysningsstolpar på huvudgator ska vara åtta meter höga och ha belysningsarm. Belysningsarmarna ska generellt sätt inte vara längre än en meter. Undantag får förekomma i t.ex. rondeller där ljusmängd ur trafiksäkerhetsskäl kan behövas ökas.

Belysningsarm för gång- och cykelvägar på huvudgator ska sitta på maximalt fem meters höjd.

Gustavsbergs allé

I samband med utbyggnaden av området kommer delar av Gustavsbergsvägen byggas om och byta namn till Gustavsbergs Allé.

På Gustavsbergs Allé, vars planerade gatusektion har dubbelsidig trädallé med gång- och cykelväg utanför respektive trädrad, ska dubbelsidig belysning användas. Stolparna på vardera sidan om gatan förses med linspänn som

försörjer bilsektionen med ljus samt en belysningsarm som försörjer ytorna för gång – och cykeltrafik. Stolparna ska placeras i samma linje som respektive trädrad.

Beroende på trädart och planteringsavstånd, kan det vara svårt att få ut ljuset på körbanan, även gång- och cykelvägen kan skuggas om stamhöjden är låg i förhållande till armaturerna. För att slippa långa armar på stolparna och också kunna placera stolparna närmare träd har linspända armaturer valts. Linorna fästs på linspännstolpar. Rekommenderad maximal höjd på belysningsstolpar är åtta meter på Gustavsbergs allé. Linspännstolparna kan ha en något högre höjd än åtta meter. Ljuspunktshöjden för armaturen över bilsektionen ska dock inte överskrida åtta meter.

Stolpplaceringen i gatusektionen kan tillåtas variera för att anpassas till respektive gatusektion.

Belysningsarmen för gång- och cykelväg placeras på fyra till fem meters höjd. Belysningsarmen får vara maximalt en meter lång.

Belysningsprincip för Gustavsbergs Allé, om en storväxande art av träd väljs blir linspännlösning hållbart över tiden.

Lokalgator

Lokalgatornas gestaltning och bredd skiljer sig åt. I strävan efter att skapa ett sammanhållet område ska belysningen på lokalgatorna efterlikna huvudgatorna så långt det är möjligt. Samma armaturfamilj, stolpmodell och färgsättning som på Gustavsbergs huvudgator ska användas på de nya lokalgatorna. Upphängningssätt, armlängd, stolphöjd och lampeffekt (W) kan däremot skilja eftersom lokalgatorna har lägre ljusbehov och annan utformning än huvudgatorna.

Stolphöjden ska vara sex meter om det inte finns mycket starka skäl till att avvika från denna höjd. Stolphöjden får dock inte överstiga åtta meter.

Stolpläget föreslås vara cirka en halv meter från trottoarkanten. På lokalgator med parkeringsutrymmen ska belysningen placeras på parkeringssidan.

Belysningsstolpar ska förses med arm ut mot körbanorna. Armen får maximalt vara en meter lång. Visuellt ska stolptoppen råda över armen, det vill säga sticka upp en liten bit ovanför armens horisontella del.

Längs gränderna vars sektion skiljer sig helt från lokalgatorna, ska det finnas möjlighet att fästa armaturerna på arm i fasaderna.

Hamnområdet har en egen karaktär som skiljer sig från resten av centrala Gustavsberg. Eftersom området har ett så konsekvent och genomgående belysningskoncept med svarta stolpar och armaturen Stockholmslyktan, som dessutom passar området bra, finns ingen anledning att ändra på detta. Vid nästa byte av ljuskällor ska dock högtrycksnatriumlampor bytas mot keramisk metallhalogen, för att få vitt ljus och bättre färgåtergivning.

Nuläge

De befintliga belysningsanläggningarna längs gatorna i centrala Gustavsberg är generellt sett gamla, vissa modeller har utgått, och det finns flera olika armaturmodeller på samma gata, mestadels armaturer av "kofferttyp". De vanligaste ljuskällorna är högtrycksnatrium och kvicksilver. Stolparna är till största del avtrappade och galvade, undantaget Hamnområdet där det finns

svartlackerade stolpar med Stockholmslyktan, och en kortare sträcka längs Skärgårdsvägen som har grönlackade stolpar med armaturen Victoria.

Belysningsanläggningarna ger ett tillfälligt intryck och ljuskvaliteten är generellt sett låg med tanke på att det är ett område med centrumkaraktär. Den varierade och åldrade utrustningen ger inte heller något stadsmässigt intryck.

Äldre belysningsanläggningar måste rustas upp på grund av kvicksilverutfasningen.

Parker och gångstråk i centrala Gustavsberg

I samband med omdaning av Gustavsbergområdet planeras nya parkstråk samt upprustning av befintliga parker. De ”koffertarmaturer” som finns i parker och längs gångstråk i centrala Gustavsberg idag, motsvarar inte de visuella krav man kan ställa på belysningen i så centrala lägen, varken i fråga om ljuskvalitet eller dagtidsutseende. Belysning av parker och gångstråk ska skapa trygghet, öka orienterbarheten och rumsligheten, samt tillföra utvalda platser ett ökat skönhetsvärde.

Sammanfattning:

- Belysning ska samverka med vegetationen. Träd och buskar kan med fördel belysas, men de får inte skugga av ljus som är viktigt ur trygghetsaspekt.
- Längs gång- och cykelstråk i parker används generellt fyra meter höga belysningsstolpar
- Armaturer längs gång- och cykelstråk i parker ska vara avbländade och ge ströljus till omgivningen.
- En rotationssymmetrisk parkarmatur, alternativt en armatur med trafikoptik med god optisk ledning, ska användas.
- Effektbelysning ska övervägas för att skapa attraktiva och trygga parkmiljöer.
- Samma krav på ljuskällans kvalitet gäller för park som gata.

- Belysning i parker och på gångstråk ska utformas med hänsyn till kulturmiljön. Hänsyn ska tas till karaktärsbeskrivningar av särskilt värdefulla kulturmiljöer, som finns beskrivna i Värmdö kommuns kulturmiljöprogram.

Parkbelysningen påverkar trygghetsupplevelsen i hög grad. Överblickbarheten ökar om ljuset inte bara finns på gångbanan utan också beskriver omgivningen. Generellt gäller att ju öppnare ett stråk är, desto mindre ljus behövs ur trygghetssynpunkt. Det är också viktigt att anpassa ljusnivåer vid entréer till parkerna, som till exempel vid stadsparken, som angränsar till Gustavsbergs allé och centrumdelen som har höga ljusnivåer i jämförelse med parkvägen. Samma sak gäller idrottsområdet där sportytor med höga ljusnivåer avlöses av gång- och cykelstråk med låga belysningskvaliteter och relativt lite ljus. Området är också svårt att hitta i, vilket skulle behövas åtgärdas med såväl skyltning, bättre belysning och tydligare gestaltade entréer.

Materialval

Parkerna i Gustavsberg kan generellt behålla de fyra meter höga stolpar som finns längs gång- och cykelvägarna. En behagligt avbländad rotationssymmetrisk parkarmatur kan användas för att få optisk ledning och ströljus till omgivningen. Armaturen Louis Poulsen Kipp är att rekommendera. Kipp finns med LED.

Som ett alternativ till rotationssymmetriska parkarmaturer kan armaturer med trafikoptik användas om de ger god optisk ledning. Armaturen Louis Poulsen Icon rekommenderas. Väljs trafikoptik bör stolphöjden dock vara

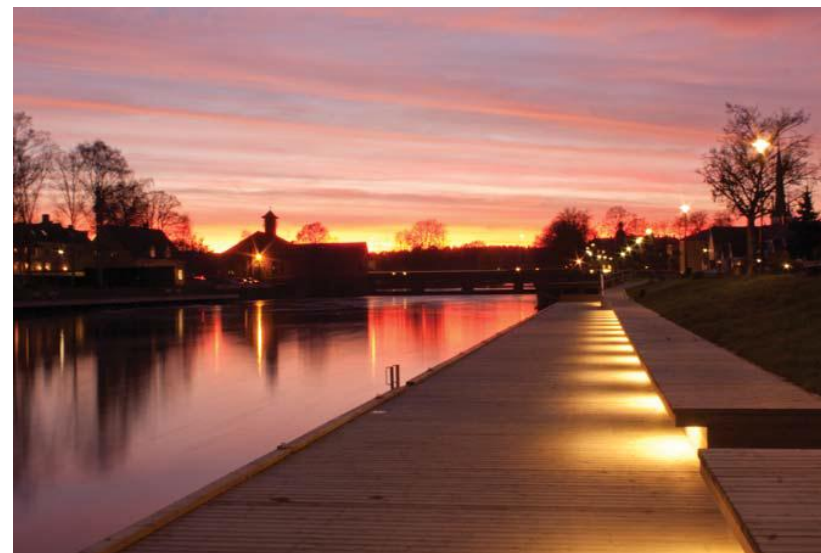
något högre. Fyra och en halv meter kan vara lämpligt för att armaturerna ska komma till sin rätt.

Samma krav på ljuskällans kvalitet gäller för park som för gata, det vill säga cirka 3000K och Ra >80. Lämpliga ljuskällor kan vara keramisk metallhalogen eller LED. Om LED-enheter används bör de ha god kvalitet vad gäller ljusfärgstolerans (3 max 4 SDCM).

Effektbelysning och pollarljus kan användas som komplement på vissa platser. Se vidare kapitel om effektbelysning.

Armaturen Louis Poulsen Kipp

Strandpromenader kan göras inbjudande och trygga genom fin ljussättning av kajer och bryggor. Lågmålda ljusnivåer och dolda ljuskällor är ofta bra för att skapa atmosfär. Bilden i mitten visar exempel på hur speglingen "fördubblar" ljussättningen. Effekten gör att man upplever platsen ljusare när man betraktar stranden där speglingen framgår.

Fabriksstadens parkstråk

I Fabriksstaden planeras ett genomgående parkstråk som sträcker sig mellan Idrottsvägen och ner till hamnområdet. Stråket planeras få ett eget uttryck. Belysningen ska följa det gestaltningsuttryck som stråket planeras att ha och kan därför avvika från de generella riktlinjerna angående armatur och stolpval. Kraven på ljuskällans egenskaper är däremot de samma.

Eftersom ytan inte är tänkt som ett cykelstråk, är behovet av ett jämnt ljus inte fullt lika viktigt. Här kan man istället arbeta med stolpar med en särpräglad karaktär, för att understryka gestaltningen på platsen och med omsorgsfullt formgivna strålkastare som kan riktas åt olika håll. Stolpplaceringen blir då

friare, och man har goda möjligheter att skärma av ljuset med linser, raster och andra bländskydd, för att inte störa de omkringboende. Ljusstalningen blir också mer skräddarsydd till platsen, se vidare under effektbelysning. Samma krav på ljuskällans kvalitet ska gälla för park som för gata.

Idrottsparken

Idrottsparkens gång- och cykelstråk ska få en enhetlig belysning som kan ge området en tryggare karaktär. Belysningen ska följa de generella riktlinjerna för park och gångstråk. För att det ska bli lättare att orientera sig är det viktigt att skyltning och skyltbelysning förbättras. På vissa platser kan också effektbelysning användas för att förbättra trygghet och orienterbarheten och för att lyfta fram de skönhetsvärden som finns, i den annars ganska brokiga miljön. Till exempel finns stora fina träd vid den skateparken som kan belysas och på så vis också reducera lite av den "baksidekänsla" som finns där idag.

Stadsparken och Strandvik med strandpromenad

Stadsparkens och strandpromenadens belysning ska ses över tillsammans med vegetationen, så att dessa samverkar. De generella belysningsprinciperna ska gälla. Stolpar som står inbäddade i grönska kan beskärmas fram; trädens kronor kan "lyftas" genom att de nedre grenarna tas bort. En rotationssymmetrisk armatur ersätter den befintliga koffertarmaturen, och ljuset kompletteras av effektbelysning av vissa träd/träddungar.

Vid vattnet planeras ett soldäck. I samband med projekteringen bör belysningen planeras, för att få en integrerad lösning med låg ljuspunktshöjd. Ljuset ska helst vara indirekt och väl avbländat. Detta annonserar platsen även från hamnsidan, och skapar en inbjudande, vacker och trygg atmosfär.

Nuläge

Parkbelysningen i Gustavsberg utgörs till största del av koffertar av gammalt snitt med kvicksilverlampor längs parkvägarna. Stolparna är avtrappade

galvade och har en höjd på ca fem meter. Inom planområdet Fabriksstaden finns ingen befintlig parkmark idag. Inom Idrottsparkområdet växlar ljusnivåerna mycket mellan höga värden vid sportytorna och låga värden längs gång- och cykelstråken emellan ytorna.

Torgytor och resecentrum i centrala Gustavsberg

I samband med omdaning av centrala Gustavsberg planeras ett antal nya torgytor. Även befintliga torg och resecentrum i Gustavsbergs centrum kommer att rustas upp. Målet med ljussättningen av dessa ytor, är att göra platserna inbjudande. Det rumsbeskrivande ljuset har en avgörande betydelse för upplevelsen. Allmänbelysningen kan därför behöva kompletteras med effektbelysning.

Sammanfattning:

- Belysningen ska skapa en inbjudande atmosfär.
- Effektbelysning kan vara ett viktigt komplement till allmänljuset.
- Fasadbelysning, skyltar, och övrig belysning ska samordnas för att uppnå en balanserad ljusmiljö.
- Ljusplaneringen av centrummiljön ska relatera till omgivande belysning som planeras i centrala Gustavsberg.
- Torg och bussterminal har olika ljusbehov, och ska planeras så att det blir en fungerande helhet.

Med torg och centrumområden avses även bussterminal och centumparkeringsplatser. Det gemensamma för denna typ av platser är att de fungerar som samlingsplatser och kommunikationsnoder. Där är det extra viktigt att belysningen ger möjlighet till god överblick och att platserna utformas så de är behagliga att vistas på.

Torgytor

I samband med utvecklingen av centrala Gustavsberg kommer torgytan i centrum att rustas upp. Det kommer även att tillkomma ett antal nya torgytor i samhället, exempelvis i anslutning till brygganläggningen i den inre delen av Farstaviken och vid sanitetsporslinsfabriken i fabriksområdet.

I samband med omdaning bör belysningen rustas upp. Torgytor ska ljussättas så att de upplevs inbjudande. Ljusplaneringen ska samordnas med övrig planering och gestaltning.

Torget och bussterminalen i Gustavsbergs centrum ska ha ljusnivåer som fungerar tillsammans. Att markera fasader med ljus är ett bra sätt att skärpa rumsligheten på platsen. Downlights i skärmtak kan vara en metod för att uppnå detta. Om de stora träden bevaras kan de effektbelysas.

I hamnområdet används konsekvent och genomgående Stockholmslyktan med svarta stolpar, så även på torgytorna. Vid upprustning eller nyanläggande av torgytor inom Gustavsbergs hamn bör effektbelysning beaktas för att framhäva de för orten karaktäristiska byggnaderna.

Ett skyltprogram för centrala Gustavsberg där Gustavsbergs centrum och hamnen ingår, bör tas fram för att få en enhetlig och informativ skyltning. Det är viktigt att fasadbelysning, skyltar och övrig belysning samordnas, så att det visuella intrycket blir balanserat.

Samarbete med fastighetsägare och butiksinnehavare är en förutsättning för en bra ljusmiljö i centrummiljöer.

Bussterminalen i Gustavsbergs centrum

Bussterminalen vid Gustavsbergs centrum är en av de viktigaste platserna för kollektivtrafiken i Värmdö kommun. Bussterminalen ska efter upprustning vara en praktisk, trygg och välkomnande plats. För att möta krav på god orientering och hög säkerhet måste extra fokus ligga på ljusplanering av

platsen. Det ska vara lätt att hitta till busshållplatser och det ska vara tryggt och trivsamt att uppehålla sig vid dem. Det ska även vara tryggt och säkert att ta sig till och från bussterminalen vilket ställer krav på samspel mellan bussterminalens belysning och omkringliggande gator och torg.

Ett övergripande mål är att öka det visuella sambandet mellan gamla Gustavsberg- Fabriksstaden, Hamnområdet med centrum och Idrottsparken. Därför blir mötet mellan Gustavsbergs allé och bussterminalen särskilt viktigt.

På torg kan det vara önskvärt att använda armaturer som inte ger någon "riktning". För att kunna använda armaturer som har ett sidofäste kan kandelaberstolpar byggas, där den enskilda armaturens riktning jämnas ut genom ett flertal armaturer som har olika riktning. Här är ett exempel med stolpe och armaturen Icon.

Nuläge

Centrum omgärdas av stora trafikytor; Gustavsbergsvägen, bussterminal, och parkering. Belysningen där är storskalig, med varierande ljusnivåer. De torgbildningar som finns mellan huskropparna är belysta med parkarmaturer av lite olika modell, till exempel en armatur från Nokalux samt klara glober med avbländningsskydd. Höjden på stolparna är cirka 4-5 meter.

De många olika typerna av armaturer och övergångarna i ljusnivåer mellan de olika platserna ger ett rörigt och splittrat intryck. Vissa områden skulle behöva mer ljus/belysningsutrustning som fungerar, medan andra har höga ljusnivåer. Centrumparkeringen ger ett tillfälligt intryck.

Effektbelysning i centrala Gustavsberg

I samband med omdaning av Gustavsberg kan effektbelysning utgöra ett viktigt verktyg för att skapa attraktiva och trygga miljöer, orienteringspunkter och samtidigt stärka varumärket Gustavsberg.

Sammanfattning:

- Effektbelysning ska samordnas så att lämpliga ljusnivåer på effektbelysningen används inom alla områden.
- Vid effektbelysning ska hänsyn tas till om och hur arkitekturen ska förstärkas med belysning.
- Blinkande ljussken ska undvikas helt och försiktighet bör iaktas vid färgat ljus.
- Belysning av träd ska göras med hänsyn till trädets förmodade tillväxt.

Effektbelysningen i centrala Gustavsberg ska samordnas. Effektbelysta objekt syns ofta från många olika håll och ibland från långa avstånd och det är därför viktigt att effektbelysningen på olika objekt samspelar. Det är till exempel viktigt att det inte blir en kapprustning i ljusnivåer som gör att vissa objekt konkurreras ut visuellt.

Landmärken och andra byggnader och platser karaktäristiska för centrala Gustavsberg är lämpliga att belysa. Kyrkan, som idag är effektbelyst, är ett

exempel på ett objekt vars belysning framtida effektbelysning ska samordnas med.

Även Vattentornet ska belysas. Vattentornet är ett viktigt landmärke som syns både när man vistas i Gustavsberg och från andra delar av Värmdö. Att effektbelysta ett sådant objekt skapar identitet och ökar möjligheten för besökare att orientera sig.

Ett annat landmärke som kan vara strategiskt att belysa är runda huset.

Exempel på Goboprojektioner

Effektbelysning/ljussättning av träd och eller annan vegetation/vertikala ytor i lummiga parkstråk kan minska otrygghet och förbättra överblickbarheten på nära håll. Stadsparken och strandpromenader vid Farstaviken kan med en lågmäld effektbelysning ges skönhetskvaliteter och förbättra trygghetsupplevelsen för de som vistas i eller passerar parken. Även

Idrottsparken kan få en förbättrad kvalitet genom att en del träd får effektbelysning.

Stora träd är bra att effektbelysa, de kan skapa rumslighet och orienteringspunkter samt förstärka platsens skönhetsvärde

Belysning av träd ska göras så att man tar hänsyn till trädets förmodade tillväxt. En omriktbar lösning är att rekommendera för unga träd. Hänsyn till årstidsväxlingar måste också göras. Belysningen får till exempel inte plötsligt bli bländande för de boende när löven faller av. Den stomme av belysningslösning som föreslås genom Fabrikstadens parkstråk gör detta

möjligt. Här finns också utrymme att använda sig av ett lekfullt ljus i form av till exempel Goboprojektioner på de generösa gångytorna på några utvalda platser längs stråket.

Effektbelysning i gatuområden ska användas sparsamt. Träd och noder som korsningar samt cirkulationer, kan dock vara lämpliga att effektbelysa (beroende på platsens utformning). Belysningen ska i så fall understryka rondellens/korsningens arkitektur och får inte vara bländande för trafikanterna.

Effektbelysning i Fabriksparkens parkstråk, och på vissa av husfasaderna i fabriksstaden är önskvärt. Effektbelysning i hamnområdet är också önskvärt. Belysningen ska utformas så att den inte blir störande, varken inifrån lägenheterna eller för de som vistas i området. Blinkande ljussken ska därför undvikas helt, likaså bör man vara försiktig med färgat ljus. Ljuset ska vara

avbländat, och gärna indirekt. Ljusnivån ska vara väl avvägd mot omgivningens ljusnivåer.

Byggnadernas portbelysning, ljus inifrån glasade partier et cetera, fungerar också som ett slags fasadbelysning, och bör därför utformas omsorgsfullt.

Nuläge

I dag finns det effektbelysning på några ställen i Gustavsberg. Till exempel bergväggen mitt emot Värmdö Marknad samt kyrkan är fasadbelyst. Även polisstationen i Hamnområdet är fasadbelyst i viss mån, genom vägghängda lyktor. Denna typ av fasadbelysning passar bra i området och ger både fasaden liv samtidigt som platsen blir tydligare definierad.